

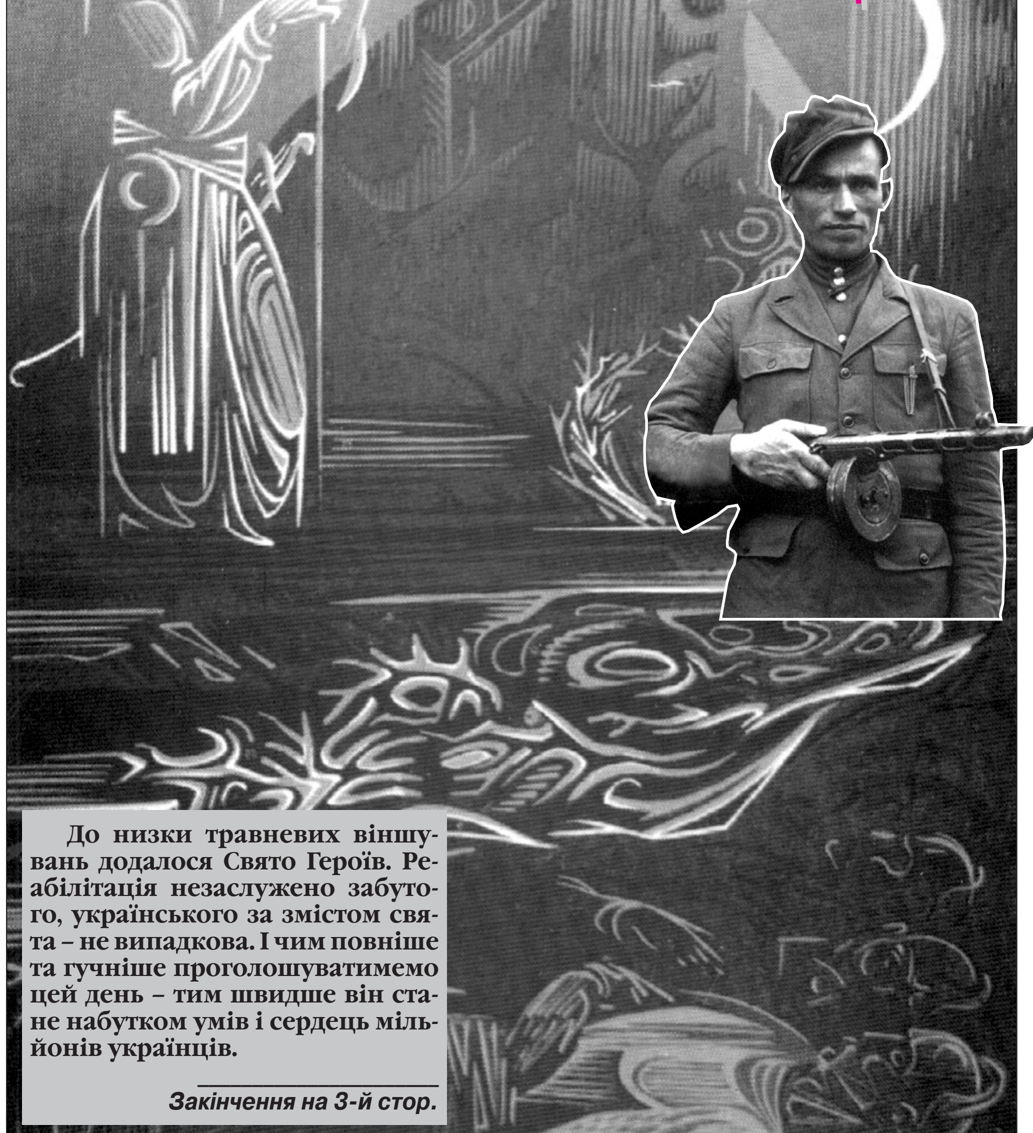
Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 29 травня 2007 року № 22 (186)

ЗОЛОТА ЕЛІТА НАЦІЇ





До низки травневих віншувань додалося Свято Героїв. Реабілітація незаслужено забутого, українського за змістом свята – не випадкова. І чим повніше та гучніше проголошуватимемо цей день – тим швидше він стане набутком умів і сердець мільйонів українців.

Закінчення на 3-й стор.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 420/2007

Про відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича

З метою відзначення 100-річчя від дня народження одного з чільних провідників українського визвольного руху 20–50-х років XX століття, визначного військового та політичного діяча Романа Шухевича, утвердження в суспільній свідомості об'єктивної оцінки його діяльності постановляю:

1. Кабінету Міністрів України розробити за участю Національної академії наук України та затвердити план заходів з підготовки та відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича, передбачивши, зокрема:

– організацію та проведення протягом 2007 року в населених пунктах, пов'язаних з життям та діяльністю Романа Шухевича, урочистостей з нагоди 100-річчя від дня його народження за участю представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, науковців та громадськості;

– проведення у жовтні 2007 року в місті Києві наукової конференції, присвяченої життю та діяльності Романа Шухевича, а також тематичних конференцій, "круглих столів" в інших регіонах України;

– демонстрацію у кінотеатрах та на телебаченні фільмів, присвячених українському визвольному руху 20–50-х років XX століття, життю та діяльності Романа Шухевича, організацію тематичних виставок документів та матеріалів;

– вирішення разом з Львівською обласною державною адміністрацією в установленому порядку питань щодо спорудження пам'ятника Роману Шухевичу та встановлення на будинку, в якому він народився, меморіальної дошки;

– карбування та введення в обіг у встановленому порядку ювілейної монети на відзнаку 100-річчя від дня народження Романа Шухевича;

– випуск в обіг поштової марки і конверта, присвячених 100-річчю від дня народження Романа Шухевича, та здійснення спецпогашення поштової марки.

2. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям вивчити питання про присвоєння окремим навчальним і науковим закладам та установам імені Романа Шухевича, а також відповідне найменування чи перейменування в установленому порядку вулиць, проспектів, майданів у населених пунктах України.

3. Міністерству оборони України забезпечити організацію та проведення у військових навчальних закладах та частинах тематичних заходів, присвячених життю та діяльності Романа Шухевича.

4. Міністерству закордонних справ України забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України у країнах, де проживав Роман Шухевич, заходів, присвячених 100-річчю від дня його народження, за участю представників української громадськості за кордоном.

5. Державному комітету телебачення та радіомовлення України організувати цикли тематичних теле- і радіопередач, забезпечити широке висвітлення у засобах масової інформації заходів з відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича.

Президент України
Віктор ЮЩЕНКО
16 травня 2007 року

НА ЧАСІ

ОСІНЬ БУДЕ СПЕКОТНОЮ?

Вибори призначено на 30 вересня. Проте боротьба не закінчилася, а перейшла в іншу фазу

Мирослав ОКСЕНТ

У ніч на Зелені Свята Президент, прем'єр-міністр та голова Верховної Ради домовилися про проведення дострокових парламентських виборів 30 вересня.

"У нас є достойна новина для цього святого дня – політична криза в Україні завершилася, – заявив Президент журналістам одразу після завершення багатогодинних і складних перемовин. – Ми знайшли вихід із досить довгих, не можу сказати, що легких, переговорів, але знайшли рішення, яке є компромісним".

У неділю Президент Віктор Ющенко призупинив на 29 і 30 травня дію 2 статті свого указу від 26 квітня про дострокове припинення повноважень Верховної Ради та призначення позачергових виборів. Президент повідомив, що в результаті домовленостей було вирішено провести вибори до Верховної Ради 30 вересня. Перед цим Верховна Рада має ухвалити три пакети документів, що мають забезпечити законодавчу базу для виходу з кризи. Перший пакет – політичний, він стосується бази для проведення виборів. Другий пакет передбачає переголосування рішень, що були ухвалені парламентом з 2 квітня цього року, коли був ухвалений перший указ Президента про дострокові вибори. Третій пакет стосується законопроектів щодо СОТ та інших соціальних ініціатив, повідомив Президент.

Схоже на те, що за нинішньої складної ситуації знайдено оптимальний вихід із кризи. Головним є те, що владні опоненти Президента зрештою були змушені погодитися на проведення дочасних парламентських виборів. Хоча, як ми пам'ятаємо, багато хто з них подібний сценарій ще зовсім недавно категорично відкидав. Були навіть спроби силового втручання розв'язання конфлікту (демонстративний і незаконний демарш Цушка з озброєним загоном "Беркута" і виламуванням дверей Генпрокуратури). Були клятви "стояти до кінця", чекати рішення Конституційного Суду, погрози імпічменту, вимоги порушення кримінальних справ щодо представників Секретаріату Президента і навіть самого глави держави...

Все це не спрацювало, як довело свою абсолютну неефективність спекулятивне і халтурне "заробітчанське" шоу на Майдані, організоване за гроші під синьо-біло-червоно-рожевими прапорами і фальшивими гаслами.

Лідер БЮТ Юлія Тимошенко, коментуючи 29 травня укладення домовленостей, заявила, що "зараз зірвати вибори є набагато складніше, ніж їх провести". При цьому Тимошенко пообіцяла, що БЮТ не буде створювати коаліцію в новому парламенті з Партією регіонів.

Впевненість у тому, що Верховна Рада встигне проголосувати усі необхідні для виходу з кризи законопроекти протягом 29–30 травня, висловила лідер фракції Партії регіонів Раїса Богатирьова. За її словами, 90% питань погоджені між політичними силами, в той час, як 10% розбіжностей "вимагають політичного рішення від керівників політичних сил та керівників фракцій".

Закінчення на 4-й стор.



КВІТИ – КОБЗАРЮ

22 травня 2007 року в Києві представники Конгресу Українських Націоналістів разом з іншими національно-демократичними партіями та громадськими організаціями вшанували пам'ять Тараса Шевченка. 146 років тому, 22 травня 1861 року, відбулось перезахоронення Шевченка в Україні – на Чернечій горі біля Канева.

У церкві Різдва Христового на Поштовій площі столиці відбулася панахида. По її завершенню українські патріоти пройшли колоною від Поштової площі через Володимирський узвіз, Європейську площу, вул. Хрещатик, бульвар Тараса Шевченка у парк Шевченка, де поклали квіти до пам'ятника Кобзарю.

Потому біля пам'ятника Тарасу Шевченку відбувся мітинг та святковий концерт.

Прес-служба КУН

НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ

Віктор Ющенко доручив встановити новий пам'ятний знак Герою України Олексі Гірнику

22 травня виповнилося 146 років з дня перепоховання в Україні Тараса Шевченка. Вшанувати пам'ять народного поета, борця за українську незалежність прибув до Канева Президент України Віктор Ющенко разом з сім'єю, де взяв участь у пішій ході і виголосив промову на могилі Кобзаря.

Участь у відзначенні 146-ї річниці повернення Шевченка в Україну взяли прикарпатці – парламентарі Євген Гірник, Зіновій Шкутяк та Ліля Григорович, а також делегація земляцтва іванофранківців у Києві.

Після завершення заходу Президент України разом з дружиною та дітьми підійшов до місця самоспалення Героя України Олекси Гірника (який в ніч з 21 на 22 січня 1978 року на знак протесту проти зросійщення України й українців спалився на Чернечій горі у Каневі біля могили Тараса Шевченка), де молився, спілкувався з родиною українського патріота Олекси Гірника – сином Євгеном, який прибув у Канів разом із своєю дружиною Дарією. Відтак Президент дав доручення керівнику Головної служби гуманітарної політики та з питань збереження національного культурного надбання Секретаріату Президента України Олександру Биструшкіну до кінця цього року встановити новий пам'ятний знак Героєві України Олексі Гірнику.

Прес-служба народного депутата України Євгена Гірника

З КОГОРТИ НАЙКРАЩИХ

Обласна рада Івано-Франківщини звернулася до Президента із закликом присвоїти звання Героя України (посмертно) головнокомандуючому УПА генералові Роману Шухевичу. Таким чином депутати просять Віктора Ющенка піднести значення особи Шухевича в історії України, пошану і визнання стосовно нього з боку українського народу, а також його самовіддану боротьбу за незалежність України. Раніше Львівська облрада звернулася до Президента, Верховної Ради і Кабміну оголосити 2007 рік Роком Шухевича і Ольжича. Тернопільська облрада також звернулася до Президента з проханням присвоїти звання Героя України Роману Шухевичу.

ДО "СУЗІР'Я" ЗА ПРАВДОЮ

У навчальному закладі "Сузір'я", що в місті Вишгороді на Київщині, у просторому приміщенні актового залу школи нещодавно було проведено фотовиставку "Українська Повстанська Армія. Історія нескорених" завдяки сприянню Центру досліджень визвольного руху та наполегливості й неспокійній вдачі члена Київського крайового братства ОУН-УПА (Вишгородська станиця), голови районної організації репресованих Надії Романів.



Володимир Сергійчук (у центрі) серед учасників виставки

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

На 22 великих полотнищах відображена історія створення УПА, відтворені засобом фотодокументів і світлин найважливіші віхи її славного шляху, вміщені розповіді про діяльність головних підрозділів і служб, що забезпечували успішні дії повстанців у боротьбі з ворогами. Тут же обладнано тематичну книжкову виставку, присвячену УПА, де, зокрема, зібрані численні твори відомого історика Володимира Сергійчука, який присвятив цій сторінці історії України цілу низку документальних праць, книги інших авторів.

– Я дуже щаслива, – говорить Надія Романів, – що у нашому древньому місті вдалося організувати цю виставку. Завдяки цьому вдалося зробити справжній прорив у свідомості багатьох вишгородців та мешканців прилеглих населених пунктів. Бо ж на сьогодні чималу частину населення Вишгорода складають вихідці зі східного регіону України та Росії. З дитинства їм прищеплювалося упереджене ставлення до визвольної боротьби вояків УПА. Тому такі заходи покликані донести до їхньої свідомості правду про героїв України, що вкрили свої імена невмирущою славою нескорених.

З-поміж гостей на виставці побували дочка Президента УГВР Кирила Осьмака Наталія, Марія Кіщук з Димера (відсидила 10 літ таборів за підтримання зв'язків з упівцями), повстанці – чотовий Степан Бабій і стрілець-зв'язковий Василь Смеречинський з Києва, племінниця Ніла Хасевича Агнія Хасевич. Завітав на виставку і професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Сергійчук, який ознайомився з експонатами, спілкувався з учителями історії та організаторами цього важливого заходу.



ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ВШАНУВАННЯ БОРЦІВ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

у ТЕРНОПОЛІ

У Краєзнавчому музеї міста відбулася конференція до Свята Героїв, в якій взяли участь представники Тернопільської міської ради, Спілки політв'язнів та репресованих і Тернопільської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів.

Свято розпочалося молебнем за упокій героїв, що полягли за волю України. Виступили секретар міської ради Тарас Білан, начальник управління сім'ї, молоді та спорту міської ради Юрій Юрик, старший науковий працівник музею політв'язнів Ігор Олещук та керівник молодіжної референтури ТОО КУН Галина Жулковська.

Після виступів учасники заходу переглянули фільм "Воля або смерть", присвячений річниці створення УПА.

Горіли свічки, залом поширювався аромат квітів, які були подаровані міською радою усім присутнім на заході, а зі стіни дивились з портретів провідники ОУН Євген Коновалець, Степан Бандера, Роман Шухевич, які промовляли поглядом – "про кожну краплю крові, про кожну сльозу, яка пролита нашим народом, мають знати нинішні і прийдешні покоління". А слова однієї з пісень, які виконувала сім'я Юриків, закарбувались у пам'яті кожного присутнього на Святі Героїв:

"Проти нацизму і комун,
За волю і величні справи
Провідником була ОУН
Героям честь! Героям слава!"

Прес-служба Тернопільської ОО КУН

на ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ

20 травня у с. Петрилів Тлумацького району, що на Івано-Франківщині, відбулися урочистості з нагоди Дня Героїв.

Біля меморіалу командира четвертої округи УПА "Захід-Говерла" Миколи Твердохліба – полковника "Грома" зібралося багато людей. У почесній варті стояли члени Тлумацької станиці вояків ОУН-УПА. Члени Тлумацького районного проводу Конгресу Українських Націоналістів разом з місцевою громадою поклали вінки та квіти до меморіалу героя.

В урочистостях взяв участь один із бойових побратимів полковника "Грома" – Василь Кузик.

Учні Петрилівської ЗОШ виступили з тематичним концертом, до якого їх підготував відомий у краї вчитель, депутат районної ради Богдан Дудик.

Прес-служба ІФОО КУН

у ВІННИЦІ

На заклик Вінницької обласної організації КУН 23 травня біля пам'ятника Січовим Стрільцям зібралися вінничани, представники політичних партій державницького спрямування, аби гідно вшанувати Головного отамана військ УНР Симона Петлюру, знищеного у Парижі 25 травня 1926 р. агентом НКВС Шварцбардом, та Голову Проводу ОУН полковника Євгена Коновальця, життя якого було обірвано 23 травня 1938 р. московським агентом КДБ Судоплатовим.

Окрім представників КУН, участь у заході взяли члени політичних партій та громадських організацій: ВО "Батьківщина", УРП "Собор", ХДС, Спілки політв'язнів та репресованих, Ліги українських жінок, Спілки офіцерів України тощо.

Священики УПЦ КП та УГКЦ відправили панахиду за полеглими Героями.

Голова Проводу Вінницької ОО КУН Віталій Гусар у своєму виступі зазначив, що в цей день в Україні щорічно вшановують пам'ять полеглих борців за Волю і Незалежність України.

Усі виступаючі висловилися за негайне згуртування патріотичних сил, щоб не допустити узурпації влади "п'ятою колоною".

Дійство відбувалось під спів патріотичних, повстанських пісень у виконанні гурту "Просвіта" та переможниці багатьох пісенних фестивалів, учениці ЗОШ № 32 Настусі Гудзевич.

Після завершення заходу присутні поклали квіти на могилу Січових Стрільців і виконали Гімн України.

Прес-служба Вінницької ОО КУН

У числі за 8 травня 2007року №18–19 з вини автора трапилася неточність в статті "Гурби: черпаймо сили для майбутнього". Конгрес Українських Націоналістів був співорганізатором теренової гри разом з МНК.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ЗАЯВА КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Ця заява Президії Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів була прийнята минулої п'ятниці на гребені загострення політичної кризи в суспільстві, напередодні зустрічі В. Ющенка, В. Януковича і О. Мороза, результатом якої стала домовленість про проведення парламентських виборів 30 вересня.

Конгрес Українських Націоналістів висловлює глибоку стурбованість з приводу загострення політичної ситуації в Україні.

Є очевидним, що головною причиною нинішнього загрозливого становища в Україні стала т. зв. конституційна реформа, справжньою метою ініціаторів якої було розбалансування системи влади в країні та істотне послаблення президентської гілки влади.

Результатом цього стало протистояння гілок влади, ініційоване керівництвом Верховної Ради 5-го скликання та урядом Януковича, правова вакханалія в країні, формування конституційної більшості у парламенті з порушенням Конституції України та прийняття цією більшістю антиукраїнських законів, відкритий спротив Президенту з боку окремих політичних сил і державних структур, підбурювання населення до антиконституційних дій.

Президент України Віктор Ющенко вказав єдиний шлях виходу з кризи – позачергові вибори до Верховної Ради. Вирішальне слово на цих виборах має сказати український народ, який, відповідно до Конституції України, є єдиним джерелом влади в Україні.

Однак провокативні, позаконституційні дії антипрезидентської коаліції на чолі з О. Морозом спрямовані не в напрямку врегулювання політичної кризи, а ведуть до вкрай небезпечного загострення ситуації в країні.

Нехтування указами Президента про дострокові парламентські вибори, недотримання політичних домовленостей, недієздатність та корумпованість судової гілки влади, корупція в органах виконавчої влади – все це є свідченням того, що реваншистські антиукраїнські сили чинять спробу у будь-який спосіб узурпувати владу в Україні, включно з використанням грубих силових методів.

Україна опинилась у глибокій політичній кризі, яка загрожує втратою державності.

Особливу тривогу викликає спроба залучення у політичній боротьбі озброєних міліцейських формувань.

Конгрес Українських Націоналістів констатує, що міліцейські протиправні безчинства у приміщенні Генпрокуратури і витіснення співробітників Управління державної охорони, незаконне використання спецпідрозділів "Беркут", здійснені за наказом міністра МВС В. Цушка, є спробою насильницького захоплення державної влади.

Конгрес Українських Націоналістів вимагає негайного звільнення з посади міністра внутрішніх справ В. Цушка та проведення ретельного розслідування його злочинних дій, а також притягнення до кримінальної відповідальності усіх порушників Конституції, законів України і указів Президента.

Конгрес Українських Націоналістів висловлює цілковиту підтримку діям Президента України Віктора Ющенка, який став на захист українського народу та конституційного ладу в Україні.

Ми заявляємо: у держави є достатньо можливостей і ресурсів, аби не допустити державного перевороту.

Слава Україні!

Президія Головного Проводу Конгресу
Українських Націоналістів
25.05.07

СУСПІЛЬСТВО

ЛЮБИ УКРАЇНУ АБО ПОКИНЬ ЇЇ

Богдан КУШНІРИК

Наша земля постійно терпіла чужоземні навали, переходила з рук одних ворогів до інших...

Нарешті зблиснув промінь волі, але добігає кінця другий десяток років, а найперспективніша із бранок СРСР ніяк не може побудувати омріяну віками, освячену кров'ю патріотів ВІЛЬНУ УКРАЇНУ. Чому? Та тому, що ми розлучилися з СРСР, але не очистили Україну від ворогів. А вони повлазили до керівних органів, продукують антиукраїнські закони і намагаються диктувати нам навіть те, які свята відзначати. Зайди-шахраї нав'язали Україні паскудний лад – дикий капіталізм як узаконене право грабувати і обкрадати. Ненажери, накопичивши мільярди, роблять усе, щоб узаконити награбоване і не допустити до влади розумних патріотів-українців.

У парламенті із 450 депутатів, протягнутих туди з чорного ходу, більше 50 відсотків – єврейського походження, 85% – російськомовні, чимало вихідців із середовища рекетирів, бандитів та злодіїв...

Погляньте на наші "успіхи" і самі продовжите список дій, що підпадають під визначення "геноцид" стосовно нас з вами, українців, – корінної людності на своїй землі. То, може, не варто мовчати, а натомість сказати всім зайдам: або геть з України, або шануйте її закони і традиції!

ЗОЛОТА ЕЛІТА НАЦІЇ

Історія свідчить, що Свято Героїв започатковане 1941 року на Другому Великому зборі Організації Українських Націоналістів. Тоді вирішили вшановувати героїчний дух минулих поколінь – від лицарів Київської Руси, козаків гетьманської доби до вояків УПА та бойовиків ОУН – у третій декаді травня. Адже 23 травня народився Симон Петлюра, а 25 травня 1923 року у Парижі від кулі сіоністсько-більшовицького агента він загинув. Також 23 травня 1938 року в Роттердамі вибух бомби, підкладеної агентом НКВС, обірвав життя засновника та першого провідника ОУН полковника Євгена Коновальця. Під час обох окупацій – німецької та радянської – Свято Героїв відзначалося у підпіллі. Із проголошенням незалежності України легальне святкування відновилося, але поки-що до офіційних державницьких свят день Героїв не потрапив. Втім, є надія, що, попри всі політичні перипетії, це відбудеться найближчим часом.

Отже, цьогоріч 23 травня національно-патріотичні сили, включно з Конгресом Українських Націоналістів, відзначили у Києві Свято Героїв – усіх, хто жив та віддав життя, щоб український народ мав свою державу на своїй землі – Україну. Київський князь Святослав, гетьмани Дмитро Вишневецький, Іван Підкова, Павло Полуботок, Іван Мазепа, Петро Сагайдачний, Іван Сулима, Павло Бут, Іван Виговський, козацькі полковники Михайло Кричевський, Данило Нечай, керівники гайдамацьких повстань Іван Гонта, Максим Залізняк, студент Адам Коцко, Головний Отаман війська УНР Симон Петлюра, провідник ОУН Євген Коновалець, Герої Крут, поетеса Олена Теліга, громадський діяч Олег Ольжич, головнокомандувач УПА Роман Шухевич, провідник ОУН Степан Бандера, український патріот Олесь Гірник, український композитор світового рівня Володимир Івасюк, філолог Олекса Тихий, поет Василь Стус... Українських героїв було і є стільки, що аби бодай коротко усіх згадати, треба складати товстелезні томи. І обов'язково потрібно це робити. То є золотий фонд героїчної української нації, її кращі колоски на ниві світової толоки.



23 травня у Києві біля пам'ятника Тарасу Шевченку. Світлина Богдана ЗАХАРЯКА.

Свято Героїв розпочалося з урочистого покладання квітів пам'яті: Дмитру Мирону (Орлику) біля Оперного театру, Героям Крут на Аскольдовій могилі, В'ячеславу Чорноволу у Музейному провулку, Славі Стецько, Миколі Міхновському, Василю Стусу на Байковому кладовищі, Олені Телізі у Бабиному Яру, князю Святославу на території МАУП, Симону Петлюрі біля Будівлі Центральної Ради.

Урочисті збори у Будинку Вчителя стали ще одним уроком історії, під час якого кожен міг долучитися до героїчної когорти тих, чий тернистий шлях в ім'я України знає особисто. Так, Герой України Левко Лук'яненко згадав імена патріотів, з якими провів по 7–8 років в ув'язненні, а нині їм присвятив книгу "З часів неволі". Це поки що мало кому відомі подвижники української ідеї Василь Горбовий, Володимир Андрушко, Володимир Юрків, Арсен Скляр, Степан Куриляк та багато інших. Левко Григорович висловив надію, що його розповіді про побратимів таки дістануться до шкільних бібліотек, бо все те потрібно молодим поколінням українців.

Професор Володимир Сергійчук всебічно проаналізував витоки української державності на різних етапах історії, а Герой України Ніна Матвієнко своїм урочим, пречистим співом ніби повернула присутніх до прадавніх генетичних витоків, де ліс і мед, і льняне полотно, і кохання, і діти, і мужні воїни, і русалки на чистих водах, і щедре сонечко, і всюдисуща українська пісня. Театр української традиції "Джерело" співав стрілецьких та повстанських пісень, а шістдесятник Віктор Кукса пригадав, як разом з побратимом у часи застою вивісив синьо-жовтий український прапор з тризубом і написом "Ще не вмерла Україна" над нинішнім економічним університетом. Він також повідав, що після того вчинку аж 18 років жив з тавром кримінального злочинця. Українського Героя Василя Куксу реабілітовано... лише три місяці тому.

Народний депутат Євген Гірник наголосив, що чин Героя України його батькові Олексі Гірнику, який спалив себе на Чернечій горі у Каневі на знак протесту проти зросійщення України, присвоїв цьогоріч Президент Віктор Ющенко. На його думку, нам усім ще потрібно вчитися шанувати своїх, українських героїв, а також підтримувати Президента Ющенка у його боротьбі з малоросійською навалою та в устремліннях до державного визнання Героїв ОУН-УПА. Донька Героя Кирила Осьмака Наталя підтримала цю думку і висловилася за те, щоб національно-демократичні сили послідовно вимагали юридичного визнання героїв ОУН-УПА.

Колишній комендант ОУН-УПА Степан Семенюк, виступаючи на кону колишнього Будинку Центральної Ради, сказав коротко і влучно: "Воля й держава нікому не даються раз і назавжди: все це треба добувати щоденно". Спілка офіцерів нагородила відзнакою "Хрест заслуги" низку нині сущих учасників національно-визвольних змагань. Втім, на жаль, у силу віку та обставин не всі вони змогли бути присутніми на урочистостях та отримати ті нагороди.

Були і хвилина мовчання пам'яті тих, хто за обрієм, і "Многая літа" живим героям.

Підсумком урочистих зборів стало прийняття Ухвали святкового віче. Документ містить цілу низку злободенних вимог: "Побудувати у столиці України Києві Пантеон Слави; запровадити на державному рівні найвищий статус "Борець за волю України" та "Учасник визвольних змагань за волю України"; встановити державні нагороди-ордени "Лицар України" та "Слава України"; звернутися до Президента України з проханням присвоїти звання Герой України генерал-хорунжому, командувачу УПА Роману Шухевичу, голові Української Головної Визвольної Ради Кирилу Осьмаку, вченому й поетові Олегові Кандибі-Ольжичу, військовому референтові при проводі ОУН Олексі Гасину, шефу головного штабу УПА Дмитрові Грицаю; ініціювати подання до Конституційного Суду щодо скасування статусу учасників бойових дій особам, які брали участь у каральних операціях у складі спецзагонів НКВС, СМЕРШ з 1945 до 1954 року; звернутися до Президента України з клопотанням про винесення пам'ятника кату українського народу В. Леніну за межі столиці України; сприяти декомунізації суспільства та суду над злочинцями з КПСС-КПУ". Ухвалу прийняли одноголосно.

Того ж дня під вечір у парку біля пам'ятника Тарасові Шевченку відбулося урочисте зібрання, учасники якого, несучи великий розгорнутий український прапор попереду, вирушили Ходою вшанування по вулиці Володимирській до Софійської площі, де поклали квіти до могили патріарха Володимира. Потому – до Михайлівської площі, де поклонилися невинно убієнним Голодомором, а звідти рушили Андріївським узвозом до Замкової Гори, де поруч зі Знаком Січових Стрільців відбулася заключна церемонія Свята Героїв – віддання військових почестей Січовим Стрільцям, хорові співи, козацькі змагання, салют.

Залишається побажати, щоб Свято Героїв рік за роком набувало вседержавного звучання і загальнонаціональних масштабів. Це свято здатне підняти рівень самосвідомості українського народу на вищий щабель. Бо життя і побут народу безпосередньо залежать від рівня його національної свідомості. Саме її й потрібно розвивати.

Юлія МИРОНЧУК

Закінчення. Початок на 1-й стор.



Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу
Українських Націоналістів



ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ВИБУХ НА ГАЗОПРОВОДІ



7 травня в Таращанському районі Київської області на ділянці магістрального газопроводу високого тиску "Уренгой-Помари-Ужгород" стався вибух газу. Зруйновано близько 30 метрів труби діаметром 1400 мм, декілька гектарів навколишньої території повністю випалено вогнем, десятки населених пунктів Таращанського та Богуславського районів залишилися без газу.

Чому "просідає земля" під українською ГТС?

Чи заслуговує ця подія на увагу з боку громадськості? Судячи з того, як на неї відреагувало (точніше, не відреагувало) нинішнє керівництво нафтогазової галузі України, їм би дуже хотілося, щоб про вибух на магістральному газопроводі якнайшвидше забули. Справді, про що тут хвилюватися? Ну, вибухнула труба – буває. Але ж ніхто не загинув, ніхто не постраждав, газ до Європи надходить без перебоїв, а в світі панує мир і гармонія. І винуватих немає: десь там просів якийсь грунт, а хіба можна покарати грунт за аварію? А може, як про це заявив спікер розпущеного парламенту Олександр Мороз, вибух – це спеціально спланована акція, якою хочуть дискредитувати нинішню виконавчу владу. Така собі підступна диверсія проти біло-синіх професіоналів.

Однак з-за цієї ширми заспокійливих версій, хоч яким би боком їх розгортали перед громадськістю, визирає моторошний факт – аварій подібного масштабу на магістральних газопроводах України ще не було (правда, можна згадати вибух, що стався на цій же ділянці труби в 2003 році – прикметно, що тоді, як і зараз, керівником "Нафтогазу" був Юрій Бойко).

І які версії заспокоять населення України у випадку, якщо наступний вибух станеться не в півтора кілометрах від населеного пункту, а за кількасот метрів? Якщо в зоні полум'я опиняться люди? Якщо магістральна труба вийде з ладу не в травні, коли опалення вимкнене і споживання газу в Європі мінімальне, а в січні? І не в такому січні, як цього року, а в такому, як минулого – з морозами за тридцять градусів? Чим тоді зігріватимуть європейців вельми проФФесіональні керівники Мінпаливенерго та "Нафтогазу" – розповідями про свій професіоналізм?

Європа, до речі, свій висновок вже зробила. Представник Єврокомісії офіційно заявив, що причиною вибуху став технічний стан газопроводу, а не втручання людей. Відповідно, Єврокомісія ставить перед Україною вимогу вжити негайних заходів щодо модернізації української газотранспортної системи – розуміючи, які наслідки для споживачів газу в європейських країнах може мати наступна аварія на наших магістральних газопроводах.

Чи розуміють це українські високопосадовці, які несуть пряму службову відповідальність за стан і надійну роботу української ГТС? Не можуть не розуміти. Судячи з усього, нещодавно це зрозумів попередній голова "Нафтогазу" Володимир Шелудченко – і подав у відставку. Чому? Вочевидь, тому, що не хотів бути виконавцем тих самих дій, які, за надвиковажу влучним припущенням Олександра Мороза, є спланованими навмисне і дискредитують нинішню виконавчу владу. Мороз не згадав про одну лише обставину – зловмисники, що нищать українську газотранспортну систему, знаходяться в самій владі. І дискредитують вони самі себе.

Вибух на газопроводі "Уренгой-Помари-Ужгород" – не нещасний випадок чи проста безгосподарність. Вибух – закономірний наслідок дій державних посадовців, що сьогодні очолюють Міністерство палива та енергетики України і Національну акціонерну компанію "Нафтогаз України". Вибух – лише одна ланка з цілого ланцюга умисних дій, які відбуваються в нафтогазовій галузі після приходу до влади "біло-синьої" коаліції і мають на меті "здачу" стратегічного активу України – її газотранспортної системи.

Саме влада ініціює системне і зумисне недофінансування дочірньої компанії "Укртрансгаз", яка здійснює транспортування газу територією України. Так, особистим розпорядженням міністра палива та енергетики України Юрія Бойка "Укртрансгаз" змусили підписати кабальну угоду про закупівлю технологічного газу в компанії "УкрГазЕнерго" (читай – "РосУкрЕнерго"). Ціна цього газу – 130 доларів за 1000 кубічних метрів, тоді як нині діюча транзитна ставка – 1,6 доларів за 1000 куб м на 100 км маршруту – обрахована на базі ціни технологічного газу не 130, а 95 доларів. Відповідно, транзитування природного газу по суті стає збитковим для "Укртрансгазу".

Більше того, 16 січня 2007 року з ініціативи все того ж Юрія Бойка Кабмін прийняв постанову №31, відповідно до якої в "Укртрансгазу" та облгазів забрали право збирати кошти зі споживачів за надані послуги з транспортування газу. Це право було передано компанії "УкрГазЕнерго". Таким чином, кошти, які мали б надходити до державного "Нафтогазу", скеровуються в підконтрольні нинішньому керівництву Мінпаливенерго структури – "УкрГазЕнерго" та "РосУкрЕнерго".

Ще восени минулого року я неодноразово заявляв, що внаслідок подібних дій "Укртрансгаз" буде загнано в борги, і компанія просто не матиме коштів ні для покриття заборгованостей, ні для забезпечення належного функціонування газопроводів. Можливо, тоді це кимось сприймалося як щось надумане і малоймовірне. Що ж, тепер маємо більш наочний аргумент – тридцять метрів труби великого діаметру розірвано на шматки вибухом газу. Який ще доказ потрібний для того, щоб зрозуміти, наскільки критичною є ситуація, коли "Нафтогаз" не має можливості заробляти на транзиті природного газу і покривати із зароблених коштів роботи з ремонту та обслуговування трубопроводів? Заморожена Європа? Зупинка української металургії й хімії? Руйнування і людські жертви?

Однак найстрашніше те, що "команді Бойка", яка своїми діями призводить до "просідання грунту" під українською ГТС, ніякі аргументи не допоможуть. Там і без цього прекрасно розуміють, до яких наслідків це призведе. Однак у цих людей інша мета – викачати якомога більше коштів з державного "Нафтогазу" і скерувати їх до підконтрольних "своїм людям" напівприватних чи приватних структур. А тоді хай собі вибухають труби – яка різниця, якщо на закордонних банківських рахунках лежать сотні мільйонів доларів, а гостинна до подібних "фахівців" Росія завжди готова надати притулок, як вона вже надала його великому нафтогазовому фахівцю Ігорю Бакаю.

Більше того – чим виразнішою стає перспектива нових виборів до Верховної Ради, тим ближчою стає неминуча заміна нинішнього керівництва паливної та нафтогазової галузі, їхні оборудки шиті такими білими нитками, що будь-яке переформатування влади неминуче призведе як мінімум до позбавлення посад, а як максимум і до кримінальної відповідальності. Тому навіть в ситуації, коли "запас міцності" української ГТС практично вичерпано, не варто чекати активізації робіт з ремонту та модернізації, і, відповідно, збільшення фінансування цих потреб. А навіщо – адже залишилося так мало часу, щоб ці "діячі" могли урвати щось для власної кишені.

Є ще один аспект, про який слід обов'язково згадати. Розповіді про "застарілий і ненадійний" український газопровід були тією "старою піснею про головне", яку постійно заспівував наш північний сусід, шантажуючи Україну підняттям цін і пропонуючи її в обмін на дешевий газ віддати в консорціум свою газотранспортну систему. Адміністративна підготовка до цього вже здійснена – тиждень тому на засіданні Кабміну Юрій Бойко був призначений представником Кабміну в раді Міжнародного консорціуму з управління та розвитку ГТС України. Наприкінці квітня він же був обраний головою цього консорціуму. Влітку очікується черговий раунд переговорів про те, скільки коштуватиме газ для України в 2008 році. Не треба бути великим провидцем, щоб передбачити: з такими переговорниками, які, сидячи в "Нафтогазі", працюють на "РосУкрЕнерго" і "Газпром", імовірність подорожчання імпортного газу – майже стовідсоткова. А ймовірність того, що адекватно буде піднято плату за транзит російського газу – нульова. І можете згадати цей мій прогноз, коли почуєте заяви керівників "Газпрому": в Україні вибухають газопроводи, її транзит ненадійний, тому Росії слід обов'язково взяти ці газопроводи під свій контроль, викупити, отримати в управління тощо. Мовляв, навіщо вам ці труби, якщо ви не можете підтримувати їх в належному стані?

А може, для України краще буде не продавати чи передавати в управління Росії свій найбільший стратегічний ресурс – газотранспортну систему? І замість цього якомога швидше прибрати з труби тих "проффесіоналів", під вагою яких "просідають" і вибухають магістральні газопроводи? Вважаю, що відповідь на це питання є очевидною.

Тим часом прем'єр Віктор Янукович на спільній прес-конференції зі спікером Олександром Морозом заявив, що Партія регіонів і СПУ наступного тижня визначать, чи будуть вони йти на дострокові парламентські вибори разом або самостійно. У свою чергу, Мороз відзначив, що є прихильником самостійної участі СПУ у виборчій кампанії, при цьому підкресливши, що остаточне рішення буде прийматися "з урахуванням всіх обставин, соціології, настроїв у суспільстві".

Осібну позицію, як і очікувалося, зайняли комуністи. На основі домовленостей неможливо провести не тільки "чесні та прозорі" вибори, а взагалі неможливо провести законні вибори", – заявив їхній лідер. Втім, зважати на це особливо не варто; зрозуміло, що комуністи зрештою змушені будуть, підібгавши хвоста, долучитися до участі у виборах.

Роблячи побіжний висновок, зазначимо, що Президент продемонстрував свою мудру силу, виваженість і високу відповідальність, зумівши у надзвичайно складних умовах фактично переграти своїх опонентів. Отримано тактичну перемогу: вибори таки відбудуться, в Україні буде інший уряд та інше керівництво Верховної Ради.

Однак не забігаймо далеко наперед.

Створено небезпечний прецедент: Верховна Рада чергового скликання може припинити своє існування після того, коли 151 депутат складуть свої повноваження. У майбутньому цей прецедент цілком може стати такою собі міною сповільненої дії, яка спричинить багато нових клопотів для держави. До речі, не забуваймо про те, що ідею про добровільне складання депутатських повноважень і в такий спосіб розпуск парламенту запропонував кілька днів тому ніхто інший, як О. Мороз. Свого часу саме він мав безпосередній стосунок до "політичної реформи", яка поклала початок правовій вакханалії і спровокувала безкінечну боротьбу за владні повноваження, ініційовану стороною, яка в 2004 році програла президентські вибори.

Боротьба ще не закінчилася, а перейшла в іншу фазу. Відтепер, коли дата виборів узгоджена, і (схоже на те) вибори таки відбудуться в обумовлений термін, ця боротьба відбуватиметься у форматі передвиборної кампанії. Адже від результатів виборів 30 вересня значною мірою залежить, які сили складуть більшість у майбутній Верховній Раді, а відтак – формуватимуть майбутній уряд. І при цьому не можна забувати про чинник президентських виборів 2009 року.

Мирослав ОКСЕНТ

Закінчення. Початок на 1-й стор.



НА ЧАСІ

ОСІНЬ БУДЕ СПЕКОТНОЮ?



Василь ЗАЄЦЬ, "Нація і держава"



ОБЕРЕЖНО, ШОВІНІЗМ

МАРЕННЯ ПРО ЗРОСІЙЩЕНИЙ РАЙ

Наприкінці минулого року уряд Російської Федерації затвердив спеціальну програму підтримки "співвітчизників за кордоном". Виступаючи на відкритті Другого Всесвітнього Конгресу співвітчизників в Петербурзі, міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров, він же голова Урядової комісії в справах співвітчизників за кордоном, висловив занепокоєння тим, що в країнах Балтії та СНД звужується сфера застосування російської мови, зокрема скорочується кількість навчальних закладів з викладанням російської мови, великі трудноші відчувають російські театри.

Схвально відгукнувся урядовець про Державну програму сприяння добровільному переселенню в Росію "співвітчизників", що мешкають за кордоном, затверджену нещодавно президентом Росії. Мета програми – допомогти тим, хто хоче переселитися в Росію, бо ж вона, мовлявь, відчуває потребу в притоці "людей одной с нами культуры, говорящих на одном языке, уважающих нашу страну".

Звичайно, не викликає заперечення такий державний підхід російського керівництва до потреб своєї країни. Та не можна не звернути увагу на непослідовність Сергія Лаврова, який, очевидно, не враховує того, що й інші держави зацікавлені в поверненні на історичну батьківщину людей однієї з ними культури, які поважають рідну землю, розмовляють мовою своїх батьків та дідів. Репатріація сприяє, звісно, розширенню сфери вживання державної мови, зокрема зростанню кількості шкіл з викладанням рідною мовою, а це не може не викликати скорочення навчальних закладів, де раніше панувала російська мова.

Здавалося б, керівники Росії мають з розумінням ставитися до таких процесів і намагатися не гальмувати їх. Але офіційна Москва вважає своїм пріоритетом "содействие сохранению русскоязычного пространства". Намагаючись добитися цього, промосковські сили в молодих державах, що постали на уламках Радянського Союзу, в першу черу в Україні, гарячково активізують свої зусилля, ведуть шалену пропагандистську кампанію, спрямовану на підрив національної єдності в країнах так званого СНД. У цій підривній роботі особливе місце відводиться так званій Українській Православній Церкві Московського патріархату. Той же Лавров заявляє: "Незаменима, конечно, роль религиозных конфессий в процессе возрождения духовного единства российских соотечественников, укрепления их гуманитарных и культурных связей с Россией".



Про те, як московська церква намагається виконувати таку сумнівну роль, свідчить, наприклад, публікація в газеті "Русская культура Украины" під промовистим заголовком "Роль и место русских и русскоязычных СМИ в формировании гражданского общества на Украине". Автор – священик Олександр Овчаренко вважає, що "гражданское общество Украины должно, наконец, увидеть свет в конце туннеля. Каждый человек в отдельности и общество в целом должны понять, что идея Святой Руси – это именно его призвание". Проти такої постановки питання можна було б не заперечувати, враховуючи, що Україна є повноправною спадкоємницею Київської Русі. Згадаймо, як великий теоретик українського націоналізму Дмитро Донцов у своєму творі "Дух нашої давнини" палко виступав за відродження лицарського духу княжої доби в історії українського народу. Та отець Олександр, начитавшись писань "святих та преподобних" діячів Московської церкви, вважає: "Украина, Россия, Белорусь – это все святая Русь". Посилається священик і на висловлювання сучасних ідеологів відкинутого історією шовіністичного "собирания земель русских". Один з них С. Аверинцев напускає особливо густого "історично-філософського" туману: "Святая Русь – это категория едва ли не космическая. Было бы нестерпимо плоским понять это как выражение племенной мании величия: в том-то и дело, что ни о чем племенном здесь речи, по существу, нет. У святой Руси нет локальных признаков. У нее только два признака: первый – быть в некотором смысле всем миром, вмещающим даже рай, второй – быть миром под знаком истинной веры". Та в яку б словесну павутину не закутував російський шовініст свою змішну ідею, суть її залишається все тією ж: про людське око відхрещуючись від "племенной мании", він, насправді, марить світовим пануванням, яким давно пройнялися трубадури московського імперіалізму, які воліли б, аби навіть рай був зросійщеним.

Ясна річ, такі марення нічого спільного не мають з волею Господа, який населив землю різними народами, дав кожному мову, якою люди мають спілкуватися як між собою, так і з Богом. Про це, звісно, добре знає Олександр Овчаренко, тож криводушно розумує: "Строго говоря, Богу, наверное, все равно, на каком языке говорит человек, на каком языке он молится и исповедуется..." Таким чином, звівши волю Божу до волі примітивного, зденаціоналізованого обивателя, русифікатор у священицькій рясі гне далі свою облудну лінію: "Но в нашей ситуации русский язык становится не просто механизмом общения, можно сказать, что это "скрепа" соединяющая или, если хотите, даже своеобразная икона. Человек может говорить на своем наречии, но когда он слышит русский литературный язык в Киеве, в Минске или в Москве, он чувствует что-то общее с другими народами. Так было во времена Сергия Радонежского. Икона "Троицы" Андрея Рублева своей внутренней соборностью влияла на умы и сердца людей, объединяла без лозунгов, говорила о единстве русского народа. Эта икона выразила особое для русского сознания понятие "Святая Русь", с этим понятием русская идея была связана искони, и стоит за ним что-то более значительное, чем идея национальная, географическая, этническая".

Мова – не тільки засіб спілкування. В мові – душа народу. Але хитромудрий отець Олександр вважає, що тільки російська мова – то справжня мова, а всі інші мови – то лише "наречия", тож, почувши російську мову, ми, меншовартісні, маємо відразу забувати все своє, рідне, бо ж, на думку отця Олександра, тільки російська мова може викликати "что-то общее с другими народами". Та даремно отець притягає за вуха ікону Андрія Рубльова, бо "Трійця", насправді, промовляє не про "единение" під скіпетрами московських царів та генсеків, а про вселюдське єднання, необхідною умовою якого є воля людини і воля народів, а не жертвування етнічним та національним в ім'я чогось "более значительного", чого не називає своїм іменем Олександр Овчаренко, бо ім'я те – злочинний московський імперіалізм.

Проспівавши гімн російській мові, Олександр Овчаренко "нагадує" нам про те, що колись "восточные славяне были в составе одного государства от Новгорода на севере до Черного моря на юге". На цій підставі робиться той самий висновок, який колись робили московські царі та чиновники, а після них кремлівські комуноімператори: "Русские, украинцы и белорусы составляют триединый народ".

Цього, звісно, ніколи не було, таку нісенітницю можуть приготувати тільки на імперській московській кухні. Намагаючись втовкмачити свої примарні ідеї в голови громадян незалежної України, "п'ята колона" Москви в Україні, прикриваючись галасом про захист інтересів "співвітчизників", творить на нашій землі різноманітні шовіністичні організації, поширює українофобську пресу та літературу, організовує всілякі проімперські шабаші.

Та даремно намагалися організатори нав'язуваного українцям штучного "Дня народного единства" безперешкодно продефілювати Хрещатиком і Софіївською площею з антиукраїнськими гаслами, – на перешкоді стали українські націоналісти, які з усією рішучістю знову проголосили величний клич нашої боротьби:

– Геть москалів!

На Бессарабській площі декому з манкуртів та зайд добряче нам'яли ребра. І "жертви" справедливого гніву господарів країни відчайдушно заголосили:

– Караул! Украïнські фашисти закликають вбивати москалів!

Водночас "потерпілі" вимагають від українських правоохоронців: "Нужно, отловив этих украинских экстремистов, используя имеющиеся в распоряжении органов охраны правопорядка записи оперативной видеосъемки, привлечь их к ответственности, воздав должное по закону, чтобы впредь им и им подобным неповадно было нарушать мирную жизнь в государстве, дестабилизируя общественно-политическую обстановку, оскорбляя национальные чувства русских граждан Украины".

Як бачимо, марення про зросійщення навіть раю не заважає "співвітчизникам" Путіна покладати великі надії на застосування терору проти борців за вільну Україну, тим самим демаскуючи всю облудність і підступність балачок про "захист інтересів співвітчизників".



У ЄВРОПІ

ІСПАНІЯ ЗАХИЩАЄ СОЛДАТІВ СТАЛІНА

П. УМАНЕЦЬ

Ми живемо в європейській країні і з азіатською Росією нам не по дорозі. Однак, будуючи спільний європейський дім, треба знати європейські проблеми, у вирішенні яких доведеться брати нам участь.

Більшість з нас і не здогадується, наскільки Європа зачумлена марксистською заразою. Наприклад, правляча політична еліта Іспанії відкрито сповідує комуністичну ідеологію і фальшує історію, спотворюючи зміст подій минулого. Це стосується насамперед громадянської війни 1936-1939 років. Нинішня іспанська влада вважає героями бойовиків "інтернаціональних бригад", тобто тих, які убивали, грабували і ґвалтували іспанську націю.



Виступ бандитки Д.ІБАРРУРІ перед "воїнами-інтернаціоналістами".

Загальновідомо, що так звані "інтернаціональні бригади", які воювали в Іспанії проти військ генерала Франко, були витвором російських комуністичних спецслужб і Комінтерну (Комуністичний Інтернаціонал засновано з ініціативи В.Леніна в Москві 1919 року). Солдати, з якими солідаризується нинішній іспанський уряд, були солдатами Сталіна. Вони присягали йому на вірність і були носіями злочинної комуністичної ідеології. Вони так само, як і німецькі солдати Гітлера, не заслуговують на винятєкові почесті там, де проливали кров невинних. Бійці інтернаціональних бригад не є героями. Тому в багатьох країнах, зокрема в Польщі, цих "псевдогероїв" не зачисляють до комбатантів і не забезпечують спеціальним державним соціальним захистом. І це справедливо.

Однак не всі так думають. Зокрема нащадки битих іспанськими націоналістами "інтернаціоналістів", які виборчими шахрайствами і за потужної підтримки міжнародного капіталу знову захопили владу в Іспанії.

Нещодавно парламент Іспанії прийняв постанову про осуд польських законодавців, які не включили членів "інтернаціональних бригад", як функціонерів і агентів комуністичних спецслужб, до складу польських комбатантів. Комбатантами в Польщі визнають лише членів польського національно-визвольного руху. Тільки їх шанує Польська держава і тільки їм надає матеріальну допомогу.

Тому "інтернаціоналісти" Польщі звернулися за допомогою до "інтернаціоналістів" Іспанії. І ті негайно відгукнулися. Бо не тільки сповідують одну віру, але й вони одної крові. Щоправда, одним і другим слід би отримувати пенсії від третьої країни, їхньої справжньої батьківщини. Та вони звикли жити чужим коштом.

Мало того, що нашкодили іспанському й польському народам, мало того, що не покаялися в злочинах – ще й нахабно вимагають за скоєне пошани і пільг.

Те, що сталося в Іспанії, показує обличчя європейської псевдодемократії.

ПЕРСПЕКТИВА

ЯРОСЛАВ ІЛЯШ: "ЗА НАЦІОНАЛІЗМОМ МАЙБУТНЄ"

Ярослав Іляш – громадсько-політичний діяч, один із засновників Молодіжного Націоналістичного Конгресу, обраний Головою МНК на IV Всеукраїнському Зборі цієї організації. Він розповідає про те, як став націоналістом, про акції націоналістів наприкінці 1980-х, плани МНК на майбутнє, про сучасний молодіжний рух в Україні.

Ярослав Іляш народився у Почаєві, виріс на Закарпатті, вчився у Кременці та Рівному. З 1999 року мешкає у Києві.

– Хто найбільше вплинув на Ваше формування як націоналіста?

– Передусім родина. В нашої сім'ї завжди були патріотичні погляди – в хаті на чільному місці стояв бюст та висів портрет Шевченка, старшими культивувались українські традиції, історія. Крім того, від родичів ще змалку знав, що в родині були бандерівці – в'язні радянських таборів. Я запитував у батьків: "За що вони сиділи?", та ніхто не розказував. Але уривками чув розмови старших про війну, підпілля, катівні, табори...

Активна націоналістична позиція сформувалась у 1987–1988 роках під впливом старших хлопців, які брали участь у правозахисному русі. Саме тоді усвідомив поняття націоналізм, націоналістичні доктрини, історію націоналістичного руху. У 1989 році дядько привіз бойовий листок товариства "Вертеп" (яке тоді організовував й Іван Гавдида), та газету "Спадщина" Андрія Парубія, в яких говорилось про звитяжну боротьбу січових стрільців. Досі пам'ятаю вірш Парубія: "Хто ти хлопчику такий? Українець молодий! Який твій стяг рідненький? Лев і Тризуб золотенький. Жовті ниви, сині гори – це все наші є прапори. Будуть нам допомагати Божий син і Божа мати".

– З чого розпочалась Ваша громадська націоналістична діяльність?

– 1989 року Литва проголосила суверенітет, я тоді був у Вільнюсі. По дорозі у вагоні познайомився із членами Спілки Незалежної Української Молоді та товариства "Вертеп", які їздили в Прибалтику та привозили національну символіку. Після того в Закарпатті разом з однокласниками та одноліткам сформували СНУМ, отримували поштою літературу та символіку. Разом з цими хлопцями зробили печатку з тризубом, постійно листувалися. Наша діяльність тоді ще не була систематичною, це було на рівні поклику серця, розуміння позиції.

1987 року ми напередодні 1 травня, на Великдень, зривали червоні прапори як протест проти Радянського Союзу. Більш усвідомлена акція була у січні 1988 року в Почаєві, коли ми підняли синьо-жовтий прапор на трубі шкільної котельні. Тоді ж нас уперше затримала міліція.

– Що сталось з тим прапором?

– Його одразу зняли. У нас було два прапори, які намагалися вивісити, але не встигли. Другий прапор був у мене, і коли нас затримали, я заховав знамено на подвір'ї відділку у будматеріалах, а потім відвіз на Закарпаття. Ми підняли цей прапор над стрімким дахом районного будинку культури на громовідводі, і ніхто його не міг зняти. Через тиждень, коли прапор обтріпався, ми самі зняли його.

– Чи були якісь репресії за ці акції, крім затримання міліцією?

– Репресій як таких не було, але в школі всі викладачі знали, що ми з "неблагонадійних". Керівництво школи вдавало, що проблеми не існує, бо не хотіло додаткових проблем для себе. Мене в школі називали "бандерівцем".

– А як пройшли студентські роки?

– З 1990 року вчився у Кременецькому педагогічному коледжі ім. Т. Шевченка, де був обраний членом страйкового комітету з підтримки студентів, які голодували в Києві на Майдані. Водночас не полишав діяльність в СНУМі, яка на той час набула організованих форм. Приміром, у 1991 році, якраз перед путчем, ми місяць шукали та впорядковували захоронення вояків Карпатської Січі, розстріляних мадярами і румунами на Верецькому перевалі в Карпатах у 1939 році.

З 1994 року навчався у Рівненському державному гуманітарному університеті, займався вишкільною діяльністю у Спілці Української Молоді. У 1999 році за мого головування СУМ була визнана кращою громадською організацією у місті Рівному.

– Ви були серед засновників Молодіжного Націоналістичного Конгресу у 2001 році. Перед тим очолювали Секретаріат КМО МКУН. З чого розпочинав Молодіжний Конгрес?

– У 2001 році це був гурт із сорока молодих людей... Метою створення Молодіжного Націоналістичного Конгресу було сформувати дієвий молодіжний націоналістичний рух. На той момент у нас було тільки бажання впровадити наші ідеали в життя.

На установчому зборі було понад сімдесят осіб, однак активних, які реально взялися за справу, було близько сорока. Перед створенням МНК ми провели внутрішній семінар в околицях Теребовлі, де чітко виписали наші завдання: робота з молоддю, суспільна значимість і політичні впливи. Ми чітко розуміли, що маємо поставити насамперед перед собою високу планку для того, щоб досягти тієї мети, яку задекларували у програмових документах.

Було два фактори, які сприяли розвитку організації: наше бажання створити дієву і впливову організацію та бачення й знання Івана Гавдиди, як це все зробити. Саме він зібрав людей, вмотивував їх, ставив перед ними певні критерії. Саме це стало базою усього того, що ми маємо і досягли зараз.

– Чого досяг Молодіжний Конгрес за шість років?

– Зараз МНК є повноцінним і впливовим суб'єктом молодіжної політики, зокрема серед молодіжних патріотичних організацій. Крім того, за рівнем роботи ми результативніші від багатьох націоналістичних партій. Наша організація володіє унікальною вишкільною системою, своїми виховними методиками. Ми видаємо десять регіональних молодіжних видань, наш сайт "Націоналістичний Портал" – серед провідних політичних сайтів України. Наша всеукраїнська газета "Терен" видається не тільки в Україні, а й серед країн західної діаспори, ми здійснюємо спецвипуски для народів Російської Федерації та Білорусі.

Показником результатів діяльності організації є три масові щорічні польові молодіжні табори: теренова гра "Турби-Антонівці", вишкільний табір "Лисоня ім. Івана Гавдиди", джамборі "Повстанська Ватра". Загальна кількість учасників цих польових зборів – близько 1200 осіб. Для внутрішнього вишколу членства ми проводимо зимовий екстремальний табір "Урай", дівочий вишкіл "Руса Коса" та по два тематичних фахових семінари з напрямків роботи МНК.

Молодіжний Конгрес співпрацює з українськими організаціями західної і східної діаспор, а також з націоналістичними організаціями корінних народів РФ, Білорусі та Казахстану. У 2003–2006 роках наша організація провела велику міжнародну гуманітарну кампанію "Свій до свого по своє", передавши українським бібліотекам, навчальним закладам та східним закордонним українським громадам понад три мільйони україномовних книг на історичну та патріотичну тематику.

Зараз наша організація, попри відсутність державного сприяння, налічує кількасот вишколених громадських діячів, прихильниками організації є майже дві тисячі молодих українців. Для українського молодіжного руху – це високий показник.

МНК-2007 – це організація, яка зробила сама себе; Молодіжний Конгрес – незалежний у прийнятті рішень і політично незаангажований; МНК сам здобуває засоби для розбудови своєї структури.

До слова – ми єдині серед молодіжних організацій безпосередньо підпорядковані ОУН (революційній) і маємо за завдання пропаганду українського націоналізму серед української молоді та її вишкіл. Мета – максимально опанувати всі ланки суспільного життя України і наповнити нашу державу національним змістом.

– Які обов'язки Ви виконували в МНК?

– Я обіймав посаду Голови Секретаріату Всеукраїнської організації Молодіжного Націоналістичного Конгресу. Моїми безпосередніми обов'язками було втілення рішень Всеукраїнського Збору, Центрального Проводу та Голови МНК.

Спочатку було всього двоє людей – Віктор Рог і я, які могли повністю приділити час новій організації. Фактично ми почали з нуля – маленької кімнати з однією шафою, столом та двома стільцями й комп'ютером, який ми скоро продали разом з принтером.

З часом ми не тільки розбудували організацію, не тільки відповідним чином стали здійснювати вишкіл, мотивацію членства; ми передусім працювали так, щоб молодь бачила в нас перспективу, щоб результати нашої роботи говорили за нас.

Думаю, що найкращим показником моєї діяльності є довіра до мене з боку моїх побратимів.

– Які плани вашої організації на 2007 рік?

– Крім щорічних польових вишколів, внутрішніх семінарів та пропагандивної роботи, ми ставимо перед собою два стратегічних завдання – це активна участь у роботі Світового ювілейного оргкомітету щодо відзначення сторіччя від дня народження Романа Шухевича, 65-ї річниці створення УПА та програми "Правда про УПА", а також опанування активних патріотичних середовищ української молоді, які поки що не ідентифікують себе з націоналізмом, але дією та ідеями наближені до націоналістичного руху. В наших планах – міжнародні візити до представників українства за кордоном і до націоналістів з сусідніх країн.

Нинішнього року успішними стали обидва вишкільні всеукраїнські заходи, які ми провели навесні. Табір 1-го рівня "Руса Коса", який відбувся на Харківщині, зібрав дівчат переважно зі східних регіонів. Також цей табір визначальний тим, що він був присвячений життю та діяльності визначної націоналістки Олени Теліги.

Другим всеукраїнським вишкільним заходом є теренова гра "Турби-Антонівці", яку ми проводимо вже п'ятий рік поспіль. Цьогорічна гра характеризувалась дуже ретельним та якісним підбором учасників, що дало можливість не тільки урізноманітнити стратегію та тактику команд, а й створити дружню атмосферу серед трьохсот молодих людей з усіх куточків України. Молодь отримала не тільки практичні навички із життя на природі, тактики дій військових підрозділів, орієнтування на місцевості, мандрівництва, а й побачила визначні місця діяльності УПА, поспілкувалась із ветеранами визвольного руху, доглянула могили упівців.

– Чи є прогрес у сприйнятті націоналістичних ідей серед української молоді за останні бурхливі політичні роки?

– Націоналізм популярний завжди. Але в минулі роки всі були більше прив'язані до збереження якихось традицій попередників, не було сформовано молодіжного націоналістичного руху. Тоді було багато декларацій, мало дії, адже рух представляли люди переважно похилого віку, біля яких були гурти молоді, за винятком, напевно, тільки СНУМу в перші роки незалежності. В ті роки націоналізм мав певний елемент маргінальності, зараз такого фактору немає.

В період 1993–1999 рр. про молодіжні націоналістичні організації взагалі не можна було говорити, адже якщо вони й існували, то тільки у формі припартійних молодіжок. Зараз цей рух дієвіший, популярніший, масовіший та різноманітніший. Тенденція така, що без жодного пафосу можна сказати: за націоналізмом майбутнє.

– Молодіжна політика: чи відчуваються зміни у ставленні держави до молодіжних організацій?

– До 2005 року молодіжна політика України була абсолютно керованою і "фестивальною" – вона зводилася до відмивання державних грошей через показові заходи. У 2005-2006 роках були окреслені пріоритети, і одним із них стало патріотичне виховання молоді. Це був суттєвий крок держави – відмова від формування люмпенізованої безідейної безпринципової молоді, яка б виростала на "хлібі та видовищах". Вперше у держави виникло зацікавлення у формуванні в молоді почуття патріотизму та бачення, що молодь – це майбутнє нашої держави.

– Яка зараз ситуація?

– Вона повністю залежить від кон'юнктури, що складається у країні. Навіть рядові державні службовці, які, приміром, готові сприяти у патріотичному вихованні молоді, змушені озиратися на зміну влади та державного курсу.

– Чи став молодіжний рух масовішим, чи він скотився до обслуговування проектів?

– Із впевненістю можна сказати, що до 2005 року зареєстровані кишенькові молодіжні організації були лише засобом обслуговування проектів та перерозподілу державних коштів. "Діяльність" таких "організацій" була на рівні фарсу, знущання над молоддю. Водночас реальні діючі структури переважно не могли добитись державної реєстрації.

Зараз ситуація змінилась, і молодіжний рух став більш конкурентним всередині та більш масовим загалом. Зараз ми можемо на рівних конкурувати з іншими молодіжними організаціями, бо зникли ті штучні умови та відсутні перепони до нашої діяльності з боку держави.

– Які перспективи молодіжних організацій на тлі останніх політичних подій та факту перевиборів до Верховної Ради?

– Як під час Помаранчевої революції, так і зараз це черговий шанс для молоді утвердитись в думці, що всі політичні процеси залежні від участі молоді в них. Ще 5 років тому цього не було, і це є основною підставою якісних змін в нашій державі. Чим більше активних молодих людей буде в країні, тим швидшими кроками розвиватиметься наша держава.

– Ярослав Іляш людина сімейна. Ваші діти та дружина націоналісти?

– Моя дружина була членом Спілки Української Молоді, інтендантом двох всеукраїнських таборів СУМу. Старший син був членом Пласту у курені імені Героїв Крут, змалку їздив по всіх вишкільних таборах й СУМу, й МНК. Він читав усі наші книги, спілкувався з нашими друзями, бував на всіх заходах, де був і я. Він впевнений у своїх переконаннях з дитинства, спеціальної "начитки лекцій" в сім'ї ніхто не проводив. Зараз є активістом фан-групи київського "Динамо" "Чорні вовки".

– Як проводить український націоналіст своє дозвілля?

– Тільки ледачий говорить, що він постійно зайнятий. Людина, яка насправді багато працює, зможе знайти час і на відпочинок. Для мене найкращий відпочинок – це різноплановість і динаміка діяльності нашої організації, яка дарує мені сили і завзяття у роботі. А по життю – я мандрівник, як і моя сім'я... Тому мандри і організаційні табори – це те, де я для себе знаходжу відпочинок і натхнення, бо там ти бачиш, як міцніють і дорослішають майбутні покоління українських націоналістів.

Розмову вів Тарас РАНКОВИЙ

Події, про які мова в заголовку статті, відбувалися 16–17, частково 18 червня, а якщо брати до уваги жорстоку розправу над його учасниками (суди, партійно-громадські та державні заходи, спрямовані на їхню компрометацію), то до кінця червня, протягом липня та серпня 1963 року. Компартійні й радянські органи розцінили їх як прояв колективного хуліганства, масових безпорядків. Радянські історики їх свідомо замовчували. Лише в роки незалежності ці та інші подібні події були оцінені як народні рухи проти тоталітарної держави, робляться спроби їхнього переосмислення відповідно до вимог часу. Так, у підручниках з історії України О. Бойка, Ф. Турчанка одним абзацом мовиться про робітничі страйки та заворушення в Одесі, Донецьку, Кривому Розі, які свідчили про незадоволення політикою комуністичної партії, її лідера М. С. Хрущова, вияви суспільної свідомості, що виходила за рамки ідеологічних установок. Іван Глінка, "Укрінформбюро", в статті "Історія народних бунтів" пише про стихійні виступи трудящих у різних містах СРСР, у тому числі і в Кривому Розі. Він розповідає про жорстоку розправу влади, про жертви, які принесли бунтівники на вівтар свободи.

ЧЕРВНЕВІ ПОДІЇ

1963 РОКУ В КРИВОМУ РОЗІ

А. ДОЛЬЧУК,
доцент

Кількість убитих, поранених, понівечених, засуджених просто жахає. Криворізькі автори (історики та журналісти) майже не зверталися до важливої теми. Лише окремі з них зробили перші спроби переоцінити події у новому дусі. Ще напередодні незалежності журналісти Г. А. Гусейнов та К. В. Пономарьов видали газету "Хроніка", редактором якої і був Г. Гусейнов – тепер відомий письменник, автор багатьох популярних книг і журналістських розвідок. У статті К. Пономарьова-Беседіна "Бунт на Соцмісті" давалася правильна оцінка тих подій. Це для того часу був сміливий вчинок.

Усупереч офіційній думці про події як масовий хуліганський виступ газета писала, що це було прагнення до свободи, коли люди вийшли на вулиці, щоб довести, що влада повинна прислухатися до думок простих робітників. А коли вона не захотіла цього робити, виник бунт, який був жорстоко придушений. За розпорядженням міськкому КПУ газета була знищена. Журналістка Н. Колісник у газеті "Заграва" та журналі "Кур'єр Кривбасу" закликала переоцінити драматичний виступ трудящих, реабілітувати його учасників. Але її голос не був почутий, хоч це вже було в роки незалежності. Враховуючи вищесказане, автор цієї публікації намагається зробити посильний внесок у вивчення важливої історичної події. Зібрані ним архівні документи та спогади учасників і очевидців уможливлять зробити висновок про те, що на Криворіжжі відбувся перший народний правозахисний виступ робітників заради свободи та прав людини.

Як відомо, входження України до складу СРСР позбавило український народ незалежності, принесло йому численні біди – голодомори, репресії. Про це докладно розповідає С. Білокінь у книзі "Масовий терор як засіб державного управління СРСР". Криворізькі події можуть бути доброю ілюстрацією до його висновків. Після смерті Сталіна М. С. Хрущов намагався реформувати сталінську систему. Незважаючи на певні позитивні зрушення, реформи були непослідовними, не зачіпали основ державного соціалізму. На XXII з'їзді партії (1961 р.) була висунута програма побудови комунізму, спрямована на виховання народу в дусі соціальної міфології.

Трудящі стали жертвою комуністичних експериментів. Багато з них, повіривши байкам про світле майбутнє, включилися у змагання за звання ударників та колективів комуністичної праці. Тодішні вчені-суспільствознавці оцінили цей рух як провісника настання комунізму. Інакше вони не могли, бо думки, які суперечили курсу партії, відкидалися, їхні носії переслідувалися. Таких учених чекала доля криворізьких правозахисників. Про це свідчить приклад одного із співавторів виданих тоді книг, теперішнього дослідника пропонованої теми. За спробу мати і відстоювати свою думку він був виключений із партії і був змушений працювати робітником у кар'єрі. Отож такі вчені, будучи засліплені комуністичним романтизмом, не могли об'єктивно оцінити народні рухи, в тому числі й червневі події в Кривому Розі, побачити в них іншу перспективу – крах комуністичних експериментів, загибель червоної імперії (така оцінка її дана в нинішніх підручниках історії), а тим більше виникнення незалежної України.

Скажемо ще й про Кривий Ріг. Як і тепер, місто славилося своєю металургійною та залізорудною промисловістю, а особливо – як місто "ударних комсомольських будов". Тут споруджувалися гірничо-збагачувальні комбінати, зводилися нові шахти, доменні печі, підприємства легкої та харчової промисловості. За "комсомольськими путівками" до міста їхали юнаки й дівчата з усього СРСР, прибували демобілізовані воїни (в той час Хрущов проводив значне скорочення збройних сил). Тут знаходили притулок колишні в'язні тюрем, які відбули термін покарання. В місті були колонії та табори, де засуджені спокутували свою провину.

Їхня дешева робоча сила широко використовувалася на будовах. Отже, тут було досить горючого матеріалу, який міг спалахнути в будь-який момент. Це різнолике населення, наче губка воду, вбирало і акумулювало народне незадоволення, яке зростало через обмеження підсобних господарств, нестачу товарів, підвищення цін, черги. Велика маса молодих людей скупчувалася переважно в гуртожитках, що давало змогу швидко збиратися у великі натовпи. В такій обстановці будь-який привід міг призвести до виникнення стихійних виступів, які тут траплялися й раніше. Найбільшим було заворушення в селищі Мировському в 1961 році.

Епіцентром місця історичної події була територія Соцміста, поблизу тодішнього відділку міліції Дзержинського району. Він розміщувався на першому поверсі одного з п'яти будинків гуртожиткового типу, побудованих ще в довоєнний період на вул. Революційній, 3. Між ними були великі двори, які через арки та асфальтові переходи мали виходи на широкі магістралі та міський ринок, а міліцейський будинок мав пряме сполучення з проспектом Металургів, який виводив на трамвайну зупинку та палац культури. У двох будинках був вечірній факультет ДМетІ (нині академія). Як і тепер, тут навчалися робітники металургії. Отже, тут завжди було людно, здійснювався рух у всі напрямки.

На початку статті вже йшлося про дату досліджуваних подій. Додамо, що вони відбувалися водночас з червневим пленумом ЦК КПРС, який розглядав питання ідеологічної роботи. В обстановці загального славослів'я вони були сприйняті як виклик політиці партії та держави, нечуване зухвальство. Тому з таким роздратуванням поставилися керівні кола радянської імперії до виступу трудящих, дали йому негативну оцінку і рішуче засудили. Однак при детальному розгляді його зародження й розвитку випливає інша оцінка. Добре простежуються три етапи.

Перший – мирний виступ невеликої групи людей і переростання його у масове заворушення з чітко вираженими вимогами. Все почалося з того, що пасажири, які їхали у трамваї, виступили проти п'яного солдата Тараненка, що повертався з відпустки. Він курив цигарку, пускав дим в обличчя дівчині. За їхньою вимогою міліціонер Панченко зробив йому зауваження, і військовик перестав хуліганити. Але тут трапився парадокс. Міліціонер, теж бувши напідпитку, сам припустився порушення закону. На зупинці став затримувати солдата. Цього він не мав права робити, бо солдата міг затримувати тільки військовий патруль. На допомогу міліціонеру прийшли його колеги, які чергували на проспекті Металургів. Солдат став тікати, міліціонери застосували зброю, поранили юнака та дівчину (хтось викликав швидку допомогу, поранених відправили до лікарні). Коли представника армії впіймали, грубо потягли до відділку, настрої людей змінилися. Тепер вони стали захищати солдата, вимагаючи відпустити його. В такій ситуації вони виступали не як хулігани (так їх характеризували на партійних засіданнях), а як правозахисники. У міліції з солдатом повелися грубо, знущалися з нього.

Звістка про те, що міліціонери арештували та б'ють солдата, миттю облетіла весь квартал міста. Біля міліції зібрався великий натовп людей, який швидко зростав. Обурення людей ще більше посилилося, коли вони дізналися про нові факти жорстокості міліціонерів Сташкевича і Хандоса. Разом зі своїм начальником Майстриком вони не дозволили лікарю перев'язати рану потерпілому ("швидку" викликала сторож Музиченко). Юнаки зупинили автомобіль, на руках підняли і віднесли солдата назад. Вони примусили бездушних садистів виконувати свої обов'язки. Медична допомога була надана.

Тепер уже очевидно, що трудящі виступили як справжні правозахисники. Вони протестували проти порушення законів і кровопролиття, брутального ставлення до людей. Правозахисний рух став масовим. Були сформульовані його програмні вимоги: негайно покарати правопорушників і винуватців кривавої трагедії, не допускати подібного в майбутньому. Оскільки міліцейська влада намагалася приховати правду про свої злочини, було вирішено звернутися до центральної влади. Правозахисники створили ініціативну групу (прізвища її членів та керівника не вдалося з'ясувати). Група звернулася з телеграмою до уряду й особисто до М. С. Хрущова. Журналіст Пономарьов-Бєсєдін пише, що натовп захопив телеграф, намагався зв'язатися з самим Хрущовим, в партійних документах про це не говориться (можливо, свідомо). Із спогадів видно, що ніякого захоплення не було. Йдеться лише про надіслані телеграми. Виконуючий обов'язки прокурора міста Закоморний заборонив її відсилати. Таке беззаконня викликало обурення не лише правозахисників, а й окремих представників влади. Начальник Криворізького комітету безпеки Н. Ф. Кучма виступив проти таких незаконних дій. Зрештою, інформація про події була відправлена до Москви спеціальним літаком. Це зробив один із керівників правоохоронних органів Т. М. Афанасьєв.

Як тільки в урядових колах стало відомо про події в Кривому Розі, секретар Дніпропетровського обкому КП України Толубеєв відрядив сюди групу керівних працівників для вжиття заходів. З Києва прибули представники ЦК компартії. Заходами, які могли задовольнити правозахисників, мали бути лише такі – зняття з них звинувачень у хуліганстві, визнання як рівноправних партнерів для переговорів і виконання викладених у телеграмі вимог осуду правопорушень і негайного покарання злочинців, арешт і віддання їх до суду з повідомленням про це в пресі та по радіо. На інших умовах повсталі не бажали припиняти боротьбу. У партійних документах замовчуються ці вимоги трудящих, їхня мирна ініціатива, спроба зв'язатися з Хрущовим. У них підкреслюється, що розгніваний натовп вимагав видати злочинців для самосуду. Можливо, в натовпі і були подібні вигуки, проте не вони визначали настрій усіх людей..

Влада обіцяла розібратися, але адекватних, швидких заходів не вживала. Республіканські та обласні керівники, місцеві діячі (люди ставилися до них доброзичливо, про це також мовиться в документах), ішли в народ і розповідали, що приїхала бригада ЦК КПУ, ведеться слідство, винні будуть покарані, просили і благали розійтися, не збиратися, припинити підтримувати хуліганів. Мітингувальники таким заявам не довіряли, були переконані, що серед них хуліганів нема – вони знали про факти, які свідчили, що над ними готується розправа. І все ж поведінка людей мала мирний характер, що спостерігалося 16 та більше половини дня 17 квітня.

"Протягом дня, – йдеться в одному з виступів на розширеному засіданні бюро обкому, – люди все прибували. Обурення натовпу наростало. Але все-таки натовп мав мирний настрій". Ця цитата засвідчує, що правозахисний рух з самого початку і майже протягом усіх тих днів мав мирний характер. Коли ми говоримо про це, то маємо на увазі мирну поведінку маніфестантів. Люди апелювали до влади, аж до самого Хрущова (телеграма) з проханням вжити заходів. І терпляче чекали їх, незважаючи на кровопролиття, побиття і т. ін. Другий етап відбувався у формі гострих сутичок трудящих з представниками влади. В цей час демонстранти, у відповідь на провокації міліції, стали застосовувати каміння (основну зброю пролетарів), биту цеглу, в сутичках з міліціонерами пускали в хід кулаки, особливо коли вони стали застосовувати таке нововведення часів Хрущова, як гумові палиці. Вперше робітники вдалися до силових методів під час зустрічі із заступником республіканського прокурора (прізвище не вдалося встановити). Він вирішив вплинути на мітингувальників авторитетом своєї посади, нагадуючи людям про карний кодекс. Йому радили не робити цього, бо це призведе до ще більшого загострення ситуації. Але він не послухав і виступив з промовою з балкону (інші кажуть, що він виступав з бульдозера, яким закрили прохід до приміщення міліції). У своєму виступі він ганьбив хуліганів, які підбили людей на дії проти влади, обіцяв їх виявити та жорстоко покарати. Закликав слухатися не злочинців, а його, який представляє закон. Це викликало загальне обурення. І тут уперше хтось кинув камінь, який розбив високому чиновнику окуляри і поранив голову. Негайно викликали лікаря і відправили постраждалого літаком до Києва.

Після цього в керівних колах остаточно сформувалася думка, що виступ трудящих мав хуліганський характер, що з ними потрібно розмовляти силою закону. Ця думка, очевидно, вплинула і на керівників міліційних органів. Про це свідчить подальший розвиток подій.

Людей, які виступили з протестом, вражала дволикість представників влади. З одного боку, вони обіцяли об'єктивно розібратися, ішли в натовп і там закликали до спокійного розв'язання конфлікту, а з другого – готували розправу. Прибували нові й нові міліцейські підрозділи. Вони зосереджувалися в палаці культури металургів. В кінцевому підсумку, як показує полковник Чорний, їх зібралося близько 500. Прибуття кожного нового підрозділу викликало ще більше обурення демонстрантів. Про це свідчить партійний документ: "Обурення натовпу помітно посилилося, коли був викликаний наряд міліції. З боку міліції стали застосовуватися гумові палиці, почалася стрілянина, внаслідок чого були поранені невинні люди. Натовп розсіяли, але він затаїв злість". У документах не говориться, хто був ініціатором цієї стрілянини. Полковник О. Чорний пише, що це був підполковник В. І. Огурцов, відповідальний по гарнізону. Він теж порушив закон, вийшов на роботу у цивільному одязі. Коли молоді правозахисники не послухали його команди розійтися, він дав команду застосувати зброю. Пролунали постріли – кількох громадян було поранено.

Директор заводу М. С. Галатов провів нараду дружинників (заводська дружина була найбільшою в місті).

Закінчення в наступному числі



ФЕСТИВАЛЬ

"КИЇВСЬКІ ЛАВРИ" РЕАБІЛІТУВАЛИСЯ

Іван АНДРУСЯК,
"Нація і держава"

Цієї весни Київ культурний зробився Києвом безкультурним. Із "легкої руки" мерії театральний фестиваль "Київ травневий" скасований "у зв'язку з політичною ситуацією", відкладають проведення Дня Європи, "совають" по довколишніх майданах сцени для проведення дня Києва...

Єдиний, може, з весняних столичних фестивалів, на котрий уся ця "янучарщина" жодним чином не вплинула, – поетичний фестиваль "Київські лаври". Гадаю, виключно тому, що мерія до нього не просто не має ані найменшого стосунку, а й, підозрюю, навіть не здогадується про його проведення. Там "крутяться" якісь російські гроші, і то чималі, зважаючи на те, що російських учасників "приймають із форсом і катанням теплоходом по Дніпру".

Зрештою, фестиваль поезії "Київські лаври" цього року проходив усього лише вдруге, і торік ми його в "Нації і державі" дуже жорстко розкритикували. Жорстко – але справедливо, бо торік фестивальні заходи нерідко справляли враження якогось "дикого кацапського шабашу", на який приїхали не нормальні російські поети представити свою творчість, так мало нам, на жаль, нині відому, а третьосортні в літературі шовіністичні поецюги-пияцюги з патосом "спасітелей зємлі руссской" і "понтами на мільйон доларів". Нині ж організатори – журнал "альтернативної культури" (гай-гай!) із відверто підозрілою назвою "ШО" і його головний редактор, український російськомовний поет Анатолій Кабанов (хороший, між іншим, поет, а все решту – це така собі модна бравада, типовий для постмодерної літературної тусівки епатаж) – врахували, до їхньої честі, всі минулорічні помилки, і "кацапських понтів" більше не оприявнювалося.

Мало того – співорганізатором із українського боку запросили відомого поета й "невтомного натхненника" численних мистецьких акцій Сергія Жадана, і він залучив до дійства багатьох першорядних українських поетів. Відтак спілкування вийшло справді цікавим: з одного боку – гості з Росії та українські російськомовні поети (Бахит Кенжеєв, Алєксей Цвєтков, Дмітрій Тонконогов, Ґлєб Шульпяков, Санжар Янишев, Тімур Кібіров та інші), з іншого – ціла когорта українських поетів середнього та молодшого поколінь, причому не лише київських (Ігор Римарук, Павло Вольвач, Анатолій Дністровий, Роман Скиба, Сергій Пантюк), а й харківських (Ростислав Мельників, Сашко Ушкалов, Олег Коцарев, Катріна Хаддад), львівських (Маріанна Кіяновська, Назар Федорак, Галина Крук), житомирських (Ілля Стронговський), донецьких (Олег Соловей). І чудово "розбавив" усе це невеликий, але напрочуд хвацький білоруський десант на чолі з невтомним Андреєм Хадановічем, котрий читав не лише свої тексти білоруською і в українських перекладах, не лише тексти українських поетів у білоруських перекладах із антології "Зв'язокрозрив" (ми писали про це унікальне видання торік), але й тексти своїх білоруських колеґ – зокрема усіх вразив чудовий вірш молодої поетки з Мінська, яка живе тепер у Нью-Йорку, Вальжини Морт про білоруську мову...

Звичайно, без "приколів" не обійшлося. Але "найприкольнішим" із них виявилося те, що частина заходів проходила в одному з кафе-клубів у пасажі на Хрещатику, і вхід туди був... ні, навіть не платний, а за флаєрами, які можна було отримати лише через інтернет. Дурня, звісно! Хоча організаторам вдалося-таки переконати адміністрацію цього кафе впускати всіх бажаючих – а їх було, на жаль, негусто, адже "умови" відлякали...

Тим не менше, започаткувалася нова напрочуд цікава й корисна культурна традиція.

Хоч би ніяка мерія не дотягнулася...

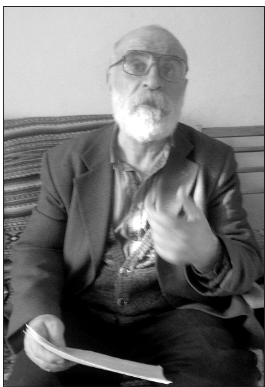


ЮВІЛЕЙ

ЯК РОЗРІЗНЯТИ ДОБРО І ЗЛО

ҐУРАМОВІ ПЕТРІАШВІЛІ – 65

Іван АНДРУСЯК,
"Нація і держава"



Ґурам Петріашвілі – унікальний письменник і унікальна людина. Грузинський націоналіст, вірний соратник Президента Звіада Ґамсахурдії, він тяжко пережив кривавий крах ідеалів грузинського національного відродження наприпочатку 1990-х і волею долі опинився в Україні, щоб стати для нас органічним усобленням справдешньої, питомої, живої дружби народів, котра, виявляється, таки існує на білому світі. Існує – бо є пан Ґурам, який українською розмовляє краще від багатьох нібито українських "високопосадовців", і серце якого болить за Україну так само, як і за Грузію, і який багатьом навіть українським націоналістам може слугувати прикладом того, яким повинен бути український націоналіст.

Але вся справа в тому, що пан Ґурам – казкар. Справдешній. І – геніальний. Я не боюся цього високого слова, бо до пана Ґурама воно достосовується настільки органічно і настільки a priori справедливо, що мені ніколи й на гадку не спадає в цьому засумніватися. Двічі доля подарувала мені в житті знайомство зі справжніми геніями – Тарасом Мельничуком і Ґурамом Петріашвілі, – і між цими великими людьми є щось таке невловимо близьке, що вимовити словами годі; воно відлунює десь у поглядах, в інтонації, з якою говориться про важливе – духовне; навіть у "старосвітській" сивій бороді, яка мовби ховає в собі посмішку вічності... Так ніби Тарас знав, а Ґурам знає щось таке, чого нам, простим смертним, знати не дано... І не просто знає – а виказує це своїми творами. Тарас – отим вражаючим:

на світанку засудили
росу на смерть
і повісили на траві
а ти скіфи скіфи
неначе справді
скіфи живі.

Ґурам – своїми не менш вражаючими казками, де ті самі глибинні узагальнення, ті самі сльози катарсису, той же несумісний з існуванням, але невіддільний від життя істинний щем...

...Цими днями Ґурам Петріашвілі відзначив своє 65-ліття. З цієї нагоди на ювілейний вечір у Будинку вчителя зібралися українські і грузинські друзі письменника. Прозвучало чимало щирих теплих слів, до яких "Нація і держава" із захопленням долучається!

А найкращим подарунком для ювіляра став вихід у світ у чудовому подарунковому форматі його повісті "Елі та Рару" – звісно ж, в українському перекладі. Сюжет надзвичайно простий, на перший погляд, навіть тривіальний – дівчинка Елі дуже любить слона Рару і навіть уміє з ним розмовляти, але злий Диди, що розшифровується як "директор директорів", хоче продати слона мандрівному звіринцеві, тож дівчинка його викрадає... Далі відбувається ціла низка карколомних пригод за участю багатьох хороших і поганих людей, доки не здійснюється заповітна мрія слона – він повертається-таки в Африку, на свою батьківщину. Усі персонажі при цьому якісь ніби мультиплікаційні – вони вимальовані дуже яскравими, щедрими, але напрочуд густими мазками, без деталей, без виразних світлотіней – так може малювати тільки сама дитина, з виразною домінантою колосального доброго наїву. Але найголовніше, що кожен персонаж, попри таку позірну схематичність, насправді виявляється цілим світоглядом, філософською системою, поданою не просто через зрозумілі дитині поняття й образи, а через присмак надзвичайно тонкого, глибоко зворушливого щему. Тут кожен персонаж насправді проходить крізь дуже складний і місцями вельми болючий, але дуже яскравий процес духовного переродження; тут люди шукають і – головне – знаходять своє місце, а – місію в житті. І дитина проходить це душевне переродження водночас із кожним з цих персонажів невимушено, органічно, природно, але надзвичайно глибоко проникаючи в таємниці пізнання добра і зла, а головне: у найбільшу таємницю світоустрою – як добро і зло розрізняти.



ВІД АВТОРА

ЯК БУР'ЯН ПРИ ДОРОЗІ...

Олександр ХОМЕНКО, поет

Завваживши того недільного ранку цього чоловіка, я вже почав був озиратися довкола в пошуках порожніх пляшок – незнайомець здалеку був вельми схожий на представників тієї соціальної страти, які дуже цікавляться цими реаліями нашого побуту. Ось декорація для мізансцени: приблизно о пів на десяту ранку, дитячий майданчик за нашим будинком, де я гуляю з донечкою, між пісочницями повільно проходить літній чоловік в поношеному плащі, придбаному ще явно за розвиненого соціалізму. У руках у нього здоровий пакет. Проте, придивившись зблизька, я переконався, що перше враження було помилковим: як на бомжа, він був одягнений надто чисто.

– Купіть резінові ігрушкі для дєтской ванни. Недорого. По три рублі за штуку.

– Дякую, в нас уже є. Та й грошей у мене з собою немає.

– Ну да, дівчинко, – це вже до моєї доньки, – на пиво у батька завжди гроші знайдуться, а на іграшки – нє.

Із ввічливості зазираю в його пакет – якісь вироби промисловості КНР? Але на кожній наклейка, де написано, що іграшка – безкоштовний подарунок тим, хто придбає якийсь там шампунь. Чомусь, не знаю чому, захотілося мені з цим чоловіком поговорити. Потелефонував з мобільного дружині, і доки вона виносила червінець, почала снуватися балачка.

Спочатку він мені, ніби жартома – чому пиво не п'ю. Я у відповідь – що горлом слабую. І тоді незнайомець вивалює мені цілий оберемок рецептів лікування горла, як він каже, "із його села". А далі розповідає історію про іграшки – досить немудрящу, як на наші часи. Виявилося, що він працював років з 30 у сільгосптехніці, вже до пенсії допрацьовував, як раптом рік тому "вписався" їхній шеф у виборчу кампанію блоку Литвина. "Списав" техніки на 10 мільйонів гривень, а оскільки блок "пролетів", то навідріз відмовився платити зарплату працівникам. Якась фірма в них орендувала приміщення, а тоді виїхала, лишивши в спадок цілу купу цього ґумового "добра". Тоді директор знайшов геніальний вихід: порозадавав їх працівникам і "благословив": ходіть, продавайте, а що вторгуєте – все ваше.

Цю розмову я потім у голові десь із півдня прокручував раз по раз – ніби ключові слова в ній шукав. Спочатку думалося, що це "вибори", "блок", але швидко зрозумів, що ні: ну що ж нового про наших "пророків з екрану" можна сказати? Раптом, як осяяння, як пароль допуску до комп'ютерної програми, в мозку спалахнуло: "сільгосптехніка", "30 років пропрацював", "з нашого села"...

Палять картопляне бадилиння, висять по хатах в'язанки цибулі, взимку сніг від порога відкидають. Той терен випалювали згідно з класичними правилами ведення війни на знищення. А насельників його, цих Астуріасових "людей маїсу", повиховували для початку років із 30 у безпаспортному колгоспному інферно, почали планомірно впомповувати в місто – "давать план Родінє". Хто двірником зачепився, хто в заводському гуртожитку осів. А багато хто кар'єру зробив, і непогану. Але лишилися окремішні одинаки – свідки і вісники того погубленого світу, які несуть пам'ять про нього, навіть самі цього не усвідомлюючи. Працюють вони все життя у такій собі сільгосптехніці або десь на "цвітоводстві", або в закутку базару інструмент і коси продають. І в кожного в очах – біль невигойний і звернення до цього, начиненого під зав'язку елітними "Бентлі" міста мертвих неонових вогнів, запитання: "Каїне, а де брат твій Авель?".

...У християнській філософії існує таке поняття – епіфанія, тобто подія, що руйнує узвичаєний плин речей, уреальнюючи до часу потаємне і приховане. У часи давніші й епічніші вона проступала то палаючим кущем, то іконою нерукотворною. А тепер, певно, так – дядьком у старосвітському плащі зі здоровим пакетом. І тоді лишається тільки дякувати долі за звичку ходити без грошей.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 10 000 примірників

Ціна договірна